

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 14. joulukuuta 2007
(OR. en)**

16616/07

CONCL 3

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **BRYSELIN EUROOPPA-NEUVOSTO
14. JOULUKUUTA 2007**

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena 14. joulukuuta 2007 Brysselissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät.

1. Eurooppa-neuvoston kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Hans-Gert Pötteringin alustus ja sitä seurannut näkemysten vaihto.
2. Eurooppa-neuvosto kävi myös näkemystenvaihdon BusinessEuropen puheenjohtajan Ernest-Antoine Seillièren ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön varapääsihteerin Maria Helena Andrén kanssa Euroopan parlamentin puhemiehen läsnä ollessa.
3. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille hallitustenvälisessä konferenssissa 18. lokakuuta 2007 saavutetun yhteisymmärryksen ja sitä seuranneen Lissabonin sopimuksen allekirjoittamisen 13. joulukuuta kuten myös perusoikeuskirjan julistamisen 12. joulukuuta 2007. Se kehottaa saattamaan kansalliset ratifioinnit nopeasti päätökseen, jotta mainittu sopimus voisi tulla voimaan 1. tammikuuta 2009.
4. Eurooppa-neuvosto arvioi valmistelutyön edistymistä sopivana ajankohtana, jotta sopimuksen toiminta voidaan varmistaa kaikilta osin heti sen tultua voimaan. Eurooppa-neuvosto korostaa tämän tehtävän kokonaisvaltaista luonnetta ja tästä johtuvaa yhtenäisten toimintapuitteiden ja ylimmällä tasolla annetun poliittisen ohjauksen tarvetta. Tekninen työ alkaa Brysselissä tammikuussa Eurooppa-neuvoston tulevan puheenjohtajan alaisuudessa esitettävän työohjelman pohjalta.
5. Hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen nro 5 mukaisesti Eurooppa-neuvosto antaa poliittisen hyväksyntänsä Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevalle päätösluonnokselle, jonka Euroopan parlamentti hyväksyi poliittisesti 11. lokakuuta 2007 sellaisena kuin se on tarkistettuna päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen nro 4 mukaisesti. Näin ollen päätösluonnoksen johdanto-osan 2 ja 3 kappaleen sanamuoto mukautetaan siten, että siinä otetaan huomioon EU-sopimuksen 9 a artiklan 2 kohta sellaisena kuin se on muutettuna Lissabonin sopimuksella, ja 2 artiklassa oleva taulukko niin, että Italiaa koskevaksi luvuksi tulee "73". Tämä päätös tullaan tekemään mahdollisimman nopeasti Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen noudattaen Lissabonin sopimuksella muutetun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 9 a artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa määrättyä menettelyä. Eurooppa-neuvosto pyytää jäsenvaltioita hyväksymään tarvittavat sisäiset toimenpiteet mahdollisimman pian, jotta päätöksen tullessa voimaan sen täytäntöönpanoon tarvittava kansallinen lainsäädäntö on annettu ajoissa ennen parlamenttikautta 2009–2014 varten järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja.

6. Lissabonin sopimuksen myötä unioni saa vakaan institutionaalisen kehyksen pitkäksi ajaksi. Näköpiirissä ei ole odotettavissa muutoksia, niin että unioni voi täysipainoisesti keskittyä käsittelemään edessä olevia konkreettisia haasteita, muun muassa globalisaatiota ja ilmastonmuutosta, kuten Lissabonissa 19. lokakuuta 2007 pidetyssä valtion- tai hallitusten päämiesten epävirallisessa tapaamisessa tähdennettiin komission tiedonannon "Euroopan yhteinen etu: menestyminen globalisaation aikakaudella" pohjalta. Eurooppa-neuvosto antaa tässä yhteydessä globalisaatiota koskevan julkilausuman (ks. liite).
7. Eurooppa-neuvosto panee merkille laajentumisstrategiaa koskevan komission tiedonannon ja vahvistaa 10. joulukuuta annetut yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston päätelmät.

Mietintäryhmä: näkymät vuosille 2020–2030

8. Auttaakseen unionia ennakoimaan haasteita ja vastaamaan niihin tehokkaammin pitkällä aikavälillä (näkymät vuosille 2020–2030) Eurooppa-neuvosto perustaa riippumattoman mietintäryhmän. Ryhmä ottaa lähtökohdakseen 25. maaliskuuta 2007 annetussa Berliinin julistuksessa esitetyt haasteet, ja sen tehtävänä on määrittää keskeiset kysymykset ja kehityssuunnat, jotka unionilla todennäköisesti on edessään, ja analysoida, miten niitä voitaisiin käsitellä. Tähän sisältyvät muun muassa taloudellista menestystä ja sosiaalista vastuuta koskevan eurooppalaisen mallin vahvistaminen ja nykyaikaistaminen, EU:n kilpailukyvyyn lisääminen, oikeusvaltioperiaate, kestävä kehitys Euroopan unionin perustavoitteena, maailmanlaajuinen vakaus, maahanmuutto, energia ja ilmastosuojelu sekä maailmanlaajuisten turvattomuuden, kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin torjunta. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, miten voidaan paremmin tavoittaa kansalaiset ja ottaa huomioon heidän odotuksensa ja tarpeensa.
9. Mietintäryhmä työskentelee Lissabonin sopimuksessa asetetuissa puitteissa. Ryhmä ei näin ollen käsittele institutionaalisia asioita. Koska kyseessä on pitkän aikavälin pohdintatyö, ryhmän analyysseissa ei myöskään pitäisi tarkastella kulloisiakin politiikkoja tai käsitellä unionin seuraavaa rahoituskehystä.

10. Mietintäryhmän tulee ottaa työskentelyssään huomioon todennäköinen kehitys Euroopassa ja sen ulkopuolella sekä tarkastella erityisesti sitä, miten unionin ja muiden alueiden vakautta ja vaurautta voitaisiin parhaiten edistää pitkällä aikavälillä.
11. Mietintäryhmän puheenjohtajana on Felipe González Márquez, jota avustaa kaksi varapuheenjohtajaa, Vaira Viķe-Freiberga ja Jorma Ollila, ja siinä on enintään yhdeksän jäsentä, jotka on valittu ansioiden perusteella kaikkialta unionista. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia pyydetään toimittamaan nimiluettelo Eurooppa-neuvoston tarkasteltavaksi Ranskan puheenjohtajakaudella.
12. Ryhmä pyytää tarvittaessa lausuntoja ja vastaa oman työskentelynsä järjestämisestä.
13. Ryhmä esittää kertomuksensa kesäkuussa 2010 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle.

VAPAAUS, TURVALLISUUS JA OIKEUS

14. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että Schengen-alue laajentuu ja että SIS One4All -hankkeeseen osallistuvat jäsenvaltiot **poistavat sisäraajatarkastukset** 21. joulukuuta 2007 alkaen maa- ja merirajoilta ja 30. maaliskuuta 2008 mennessä ilmarajoilta, mikä tosiasiallisesti laajentaa henkilöiden vapaata liikkuvuutta.
15. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä sitä, että on vakiinnutettu **eurooppalainen kuolemanrangaistuksen vastainen päivä**, jota vietetään vuosittain 10. lokakuuta.
16. Jäsenvaltioiden politiikkoja täydentävän **kokonaisvaltaisen eurooppalaisen maahanmuuttopolitiikan** kehittäminen on edelleen keskeinen painopiste, jotta voitaisiin vastata niihin haasteisiin ja hyödyntää niitä mahdollisuuksia, joita maahanmuutto merkitsee uudella globalisaation aikakaudella. Eurooppa-neuvosto korostaa näin ollen tarvetta poliittisen sitoumuksen uusimiseen ja panee tässä yhteydessä merkille komission tiedonannon yhteisestä maahanmuuttopolitiikasta. Se odottaa komission esittävän ehdotuksia vuonna 2008.

17. Kolmansien maiden kanssa tehtävä yhteistyö on olennaisen tärkeää menestyksekkäälle muuttovirtojen hallinnalle ja laittoman maahanmuuton torjunnalle. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille edistymisen **maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan** toteuttamisessa Afrikassa ja Välimeren alueella, erityisesti EU:n valtuuskuntien käynnit Afrikan ja Välimeren alueen maissa, sekä edistymisen tämän kokonaisvaltaisen lähestymistavan soveltamisessa Euroopan unionin itäisiin ja kaakkoisiin naapurialueisiin. Se odottaa vuonna 2008 järjestettävää toista EU:n ja Afrikan ministerikonferenssia, jossa käsitellään muuttoliikettä ja kehityskysymyksiä. Se antaa tukensa neuvoston 10. joulukuuta 2007 antamille päätelmille liikkuvuuskumppanuuksista ja kiertomuutosta ja pitää myönteisenä päätöstä aloittaa vuoropuhelu liikkuvuuskumppanuuskokeilujen käynnistämiseksi Kap Verden ja Moldovan tasavallan kanssa. Komissiota pyydetään raportoimaan asiassa saavutetusta edistymisestä viimeistään kesäkuussa 2008. Äskettäin pidetty muuttoliikettä käsitellyt Euro–Välimeri-alueen ministerikokous edisti osaltaan käytännön yhteistyön kehittämistä Välimeren alueen kumppaneiden kanssa muuttoliikkeen kaikilla osa-alueilla. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille toisessa Afrikka–EU-huippukokouksessa hyväksytyn yhteisen strategian, jossa määritetään muuttoliike keskinäisesti ensisijaisen tärkeäksi alaksi, jolla molemmat osapuolet pyrkivät löytämään yhteisiä ratkaisuja. Yhteiseen strategiaan liittyvään toimintasuunnitelmaan sisältyy muuttoliikettä, liikkuvuutta ja työllisyyttä koskeva kumppanuus, johon kuuluu useita konkreettisia toimenpiteitä toteutettavaksi seuraavien kolmen vuoden kuluessa.
18. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston 19. marraskuuta 2007 antamat päätelmät johdonmukaisuudesta maahanmuutto- ja kehitysyhteistyöpolitiikkojen välillä ja kehottaa toteuttamaan jatkotoimia tällä alalla. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää jatkaa vuoropuhelua Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maiden kanssa.

19. Maahanmuuton, työllisyyden ja Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategian välillä on läheinen yhteys. Eurooppa-neuvosto toteaa, että maahanmuutto voi vaikuttaa merkittävästi kasvupotentiaaliin ja työllisyyden kasvuun, työmarkkinoihin, sopeutumisvalmiuteen, tuottavuuteen, kilpailukykyyn ja julkiseen talouteen, mutta se korostaa, että maahanmuutto ei korvaa rakenneuudistusta. Tehokkaassa maahanmuuttopolitiikassa olisi otettava huomioon osaamisvajeet ja työmarkkinoiden vaatimukset. Työperäisessä maahanmuutossa on noudatettava tarkoin yhteisön säännöstöä, jäsenvaltioiden toimivaltuuksia tällä alalla ja periaatetta, jonka mukaan EU:n omat kansalaiset asetetaan yhteisössä etusijalle. Eurooppa-neuvosto viittaa oikeus- ja sisäasiainministerien ja työllisyys- ja sosiaaliministerien 6. joulukuuta pitämään yhteiseen istuntoon ja vahvistaa, että toimenpiteet kotoutumisen edistämiseksi ovat tärkeitä, kuten ovat myös maahanmuuttajien omat pyrkimykset kotoutua.
20. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa käsittelemään tuoreita komission ehdotuksia, joista toinen koskee kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten ja toinen yhden hakemuksen menettelyä ja laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisiä oikeuksia.
21. Laittoman maahanmuuton torjunta edellyttää yhteisiä, tuloksekkaita toimenpiteitä, jotka kohdistetaan laittomaan työntekoon erityisesti panemalla tehokkaasti täytäntöön varoittavia seuraamuksia. Neuvostoa ja Euroopan parlamenttia kehoitetaan saamaan aikaan yhteisymmärryksen viimeistään vuoden 2008 lopussa ehdotuksista, jotka koskevat maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia. Työskentelyä olisi jatkettava myös laitonta työtä koskevan komission tiedonannon pohjalta.

22. Muuttovirtojen asianmukainen hallinta edellyttää myös että ulkorajojen yhdenmukaisen valvonnan tehostamista koskevaa työtä jatketaan ja että jäsenvaltioihin kohdistuvat erityiset paineet otetaan huomioon noudattaen samalla täysin kaikkia kansainvälisiä velvoitteita. Näin ollen Eurooppa-neuvosto odottaa helmikuuksi 2008 komission tiedonantoja maahantulo- ja maastapoistumisjärjestelmästä ulkorajoilla, rajaturvallisuusviraston tulevasta kehityksestä ja Euroopan rajavalvontajärjestelmästä.
23. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä myös edistymistä, jota on saavutettu käsiteltäessä ehdotusta direktiiviksi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä palautettaessa laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia. Se korostaa tarvetta päästä yhteisymmärrykseen yhteisistä vaatimuksista palauttamispolitiikan alalla ja kannustaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia jatkamaan pyrkimyksiään löytää perusta kyseisen ehdotuksen nopealle hyväksymiselle pitäen samalla mielessä kunkin jäsenvaltion erityiset olosuhteet. Eurooppa-neuvosto toteaa uudelleen tehokkaan takaisinotto- ja palauttamispolitiikan tarpeellisuuden.
24. Eurooppa-neuvosto korostaa, että tulevan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämisessä on edistytävä, jotta se voitaisiin toteuttaa vuoteen 2010 mennessä. Eurooppa-neuvosto pyytää tätä varten komissiota arvioimaan ensimmäisen vaiheen täytäntöönpanoa ja esittämään tarvittavia aloitteita vuonna 2008.
25. Kotouttaminen on keskeinen osa kokonaisvaltaista eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa. Eurooppa-neuvosto toivoo maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkojen parempaa yhteensovittamista. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita korostamaan maahanmuuton mahdollisuuksia, etuja ja haasteita moniarvoisessa Euroopassa kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoden 2008 puitteissa.

26. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille viisumien myöntämisen helpottamista ja takaisinottoa koskevien sopimusten tekemisen Euroopan unionin ja toisaalta neljän Länsi-Balkanin maan (Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia), Ukrainan sekä Moldovan tasavallan välillä, samoin kuin viisumien myöntämisen helpottamista koskevan sopimuksen tekemisen Albanian kanssa yhteisessä lähestymistavassa vahvistettujen prosessin ja edellytysten mukaisesti. Viisumien myöntämisen helpottamisen pitäisi kannustaa näitä maita panemaan täytäntöön asiaankuuluvat uudistukset ja tehostamaan yhteistyötä EU:n kanssa sellaisilla aloilla kuin oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen, järjestäytyneen rikollisuuden ja laittoman maahanmuuton torjunta sekä asiakirjojen turvallisuuden lisääminen biometrian käyttöönoton avulla.
27. **Poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön** vahvistaminen on edelleen eräs painopisteistä. Eurojustin ja Europolin toimintaa on parannettava; Europolin osalta tämä edellyttää, että neuvosto pääsee yhteisymmärrykseen Europolin perustamista koskevasta päätöksestä viimeistään kesäkuun 2008 lopussa ja tarkastelee säännöllisesti täytäntöönpanosuunnitelman edistymistä. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille yleisnäkemyksen, joka koskee neuvoston puitepääöstä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta. Rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen alalla tehtyä yhteistyötä olisi tehostettava.
28. Eurooppa-neuvosto toivoo, että ympäristönsuojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan direktiivin käsittelyssä edistytäisiin ripeästi.
29. Viimeaikainen terroritoiminta Euroopassa ja lukuisat terrori-iskut muualla maailmassa osoittavat, että unionin ja sen jäsenvaltioiden on edelleen sitouduttava täysin **terrorismin vastaisen strategian** täytäntöönpanoon.

30. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen merkittäviin toimiin, joita on toteutettu viime aikoina strategian useilla aloilla ja jotka koskevat muun muassa räjähteiden ja aseiden turvallisuutta, erityistoimintayksikköjen (ATLAS) välistä yhteistyötä, kriittisen infrastruktuurin turvaamista, biologisten, säteilyn aiheuttamien ja muiden epätavanomaisten uhkien torjumista sekä unionin kriisinkoordinointijärjestelyjen kehittämistä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että korkeana edustajana toimiva pääsihteeri on nimittänyt Gilles de Kerchoven terrorismin torjunnan koordinaattoriksi. Se panee tyytyväisenä merkille terrorismin torjunnan koordinaattorin esittämät ehdotukset, joiden tarkoituksena on tehostaa edelleen terrorismin vastaisen strategian täytäntöönpanoa, ja kehottaa käsittelemään näitä ehdotuksia ripeästi.
31. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä työhön, jota on tehty äskettäin radikalisoitumisen ja terroristiryhmiin värväyksen torjumista koskevan Euroopan unionin strategian puitteissa erityisesti nuorison radikalisoitumisen ja internetin roolin osalta. Se painottaa, että strategiaa on vahvistettava edelleen erityisesti panemalla täytäntöön EU:n alakohtaisia ohjelmia ja välineitä sekä unionissa että yhteistyössä kolmansien maiden kanssa. Se panee tässä yhteydessä merkille komission aikomuksen esittää vuoden 2008 aikana tiedonannon väkivaltaisen radikalisoitumisen torjuntaa koskevista parhaista toimintatavoista.
32. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä tehtyä päätöstä yhteisön **pelastuspalvelumekanismin** perustamisesta (uudelleenlaadittu) ja kehottaa neuvostoa ja komissiota hyödyntämään tätä välinettä parhaalla mahdollisella tavalla yhdessä pelastuspalvelun rahoitusvälineen kanssa, jotta tulevaisuudessa oltaisiin valmiita selviytymään vakavista hätätilanteista. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena tulevaa komission ehdotusta unionin katastrofivalmiuksien vahvistamisesta.
33. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että on tarpeen tehostaa **oikeussuojan saatavuutta** Euroopan unionissa yksinkertaistettujen, tehokkaampien ja helpommin käytettävissä olevien menettelyjen avulla, panee tyytyväisenä merkille saavutukset sähköisen oikeuden alalla ja kehottaa jatkamaan työskentelyä.

34. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamista tiettyjä sovittelun näkökohtia siviili- ja kauppaoikeuden alalla koskevasta direktiivistä, joka antaa kansalaisille ja yrityksille mahdollisuuden käyttää vaihtoehtoisia riidanratkaisumenettelyä ja ratkaista tehokkaasti rajat ylittäviä riita-asioita, samoin kuin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia (Rooma I) koskevasta asetuksesta, pitäen näitä Euroopan oikeusalueen tärkeinä osatekijöinä.
35. Neuvostoa pyydetään ratkaisemaan kysymykset, jotka liittyvät asetukseen tuomioistuimen toimivallasta sekä sovellettavasta laista avioliittoasioissa (Rooma III). Sitä pyydetään myös pääsemään yhteisymmärrykseen elatusvelvollisuutta koskevasta asetuksesta ottaen huomioon äskettäin saavutettu yhteisymmärrys lasten elatusapujen ja muiden perheoikeudellisten elatusapujen kansainvälistä perintää koskevasta Haagin yleissopimuksesta. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että uusi Luganon yleissopimus tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla on allekirjoitettu, ja toivoo sen nopeaa ratifioimista.
36. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen neuvoston 8. ja 9. marraskuuta 2007 antamat päätelmät **tietoverkkorikollisuuden** torjumisesta ja korostaa, että lisätoimia tarvitaan johdonmukaisen EU:n politiikan vahvistamiseksi tällä alalla.
37. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä neuvostossa ja komissiossa meneillään olevaan **lasten suojelua** koskevien kysymysten käsittelyyn.

TALOUS-, SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖASIAT

38. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission strategiakertomuksen, jossa arvioidaan **Lissabonin** uudistetun **kasvu- ja työllisyysstrategian** täytäntöönpanoa ja tehdään ehdotuksia seuraavaa kolmivuotisjaksoa varten, sekä uudet yhdenmetyt suuntaviivat, maakohtaiset suositukset ja yhteisön uuden Lissabon-ohjelman. Eurooppa-neuvosto kehottaa etenemään työskentelyssä ripeästi, jotta uusi jakso voidaan käynnistää Eurooppa-neuvoston kokouksessa maaliskuussa 2008. Eurooppa-neuvosto korostaa yhteisön uuden Lissabon-ohjelman merkitystä kumppanuusajattelussa. Ohjelmalla on saatava aikaan lisäarvoa yhteisön tasolla uudistusten yhtenäisyyden parantamiseksi ja myönteisten heijastusvaikutusten maksimoimiseksi.
39. Lissabonin strategia tuottaa tuloksia. Keväällä 2006 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa määritetyt neljä uudistusprioriteettia pätevät vieläkin: osaaminen ja innovointi, liiketoimintaympäristö, työllisyys sekä energia ja ilmastonmuutos. Vaikka käsiteltävänä on muuttuvia haasteita, yhdenmetyt suuntaviivat eivät vaadi perinpohjaista tarkistusta. Lissabonin strategian uuden jakson aikana olisi keskityttävä uudistusten täytäntöönpanoon ja tuloksellisuuteen. Neuvostossa käydyissä alustavissa keskusteluissa on jo todettu, että asianmukaisiin toimiin on ryhdyttävä sellaisilla aloilla kuin eurooppalainen tutkimus, innovaatiomekanismit, pk-yritykset, yhtenäismarkkinat, kilpailu, julkishallinnon uudistaminen, koulutus ja osaaminen, joustoturva, toimet työvoimaan osallistumisen lisäämiseksi, sosiaalinen osallisuus ja alueellinen yhteenkuuluvuus, energia, ilmastonmuutos, sosiaalisen ulottuvuuden näkyvyys sekä julkisen talouden kestävyys ja laatu. Näillä aloilla olisi toteutettava sekä kansallisia että yhteisötason ja ulkoisia toimia.
40. Myös aluetason roolia kasvun ja työpaikkojen luomisessa olisi kasvatettava, kuten todetaan uuden sukupolven koheesiopoliittisissa ohjelmissa, jotka kattavat vuodet 2007–2013. Lissabonin välinevalikoimaa olisi hyödynnettävä täysitehoisesti parantamalla horisontaalista koordinoitua, kehittämällä räätälöityä viestintää ja ottamalla mukaan kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät.

41. Tulevaisuuden Euroopalle ja osaamistalouden kehittämiseksi ratkaisevan tärkeää on työskentely **osaamiskolmion** (koulutus–tutkimus–innovointi) edistämiseksi. Eurooppa-neuvosto paneekin tyytyväisenä merkille Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin perustamisen ja ensimmäisten yhteisten teknologia-aloitteiden käynnistämisen. Nämä ovat innovatiivisia julkisen ja yksityisen sektorin välisiä kumppanuuksia keskeisillä aloilla. Se kehottaa jäsenvaltioita aktiivisuuteen yleiseurooppalaisten tutkimusinfrastruktuurien täytäntöönpanossa.
42. Tieteen ja teknologian henkilöstövoimavaroja Euroopassa on lisättävä ja Euroopan vetovoimaa huippupätevien tieteenharjoittajien silmissä parannettava: Eurooppa-neuvosto antaa tukensa neuvoston marraskuussa 2007 hyväksymille päätelmille, jotka koskevat tieteen ja teknologian tulevaisuutta Euroopassa sekä yliopistojen nykyaikaistamista. Eurooppa-neuvosto viittaa vuonna 2006 hyväksytyyn laajapohjaiseen innovaatiostrategiaan ja korostaa palvelualan julkisia hankintoja ja innovaatioita koskevien komission aloitteiden merkitystä ja pyytää komissiota esittämään loputkin odotetut aloitteet. **Elinikäisen oppimisen** mahdollistaminen kaikille kansalaisille on tärkeää sen sosiaalisen ulottuvuuden vuoksi ja erityisesti pyrittäessä luomaan enemmän ja parempia työpaikkoja. Jäsenvaltioiden ja komission olisi näin ollen annettava etusija koulutusta koskevan työohjelman, eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen ja "uudet taidot uusia työpaikkoja varten" -aloitteen toteuttamiselle sekä liikkuvuuden lisäämiselle.
43. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston kokonaisvaltaisen päätöksen eurooppalaisten **EGNOS- ja Galileo**-satelliittinavigointiohjelmien rahoituksesta, hallinnosta ja hankintapolitiikasta. Tämä EU:n kannalta keskeinen hanke tulee vuoteen 2013 mennessä johtamaan maailmanlaajuiseen satelliittinavigointi-infrastruktuuriin, joka saa aikaan taloudellista tehokkuutta, luo korkeaa ammattitaitoa vaativia työpaikkoja ja uusia tilaisuuksia edistyneille palveluille ja sovelluksille koko EU:ssa.
44. Eurooppa-neuvosto antaa tukensa **kulttuuria koskevalle Euroopan toimintasuunnitelmalle**, joka lisää huomattavasti EU:n kulttuurialan toiminnan yhtenäisyyttä ja näkyvyyttä ja maksimoi kulttuuri- ja luovan teollisuuden mahdollisuudet erityisesti pk-yritysten osalta edesauttaen näin Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamista.

45. **Yhtenäismarkkinat** ovat olleet kiistaton menestys, ja ne ovat edelleen kasvun ja vaurauden edellytys unionissa. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen kilpailukykyneuvoston 22. ja 23. marraskuuta 2007 antamat päätelmät ja korostaa, että Euroopan kilpailukykyä koskevaa yhdenmukaistavaa lähestymistapaa olisi edistettävä kestäväällä teollisuuspolitiikalla, johon liittyvät innovointi ja osaaminen, kehittämällä samalla sen ulkoista ulottuvuutta yhtäläisten edellytysten varmistamiseksi. Laajentuneen unionin koko potentiaalin vapauttamiseksi on tehtävä vielä enemmän muun muassa puuttamalla jäljellä oleviin esteisiin ja mahdollistamalla sen, että kuluttajat ja pk-yritykset voivat käyttää tarkoin hyväkseen yhtenäismarkkinoiden tarjoamat tilaisuudet. Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi globaalistuneessa maailmassa yhtenäismarkkinoista on tultava entistä ulospäin suuntautuneempia. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission äskeisen yhtenäismarkkinakatsauksen sekä sen saateasiakirjan yleishyödyllisistä palveluista ja yleishyödyllisistä sosiaalipalveluista ja pyytää neuvostoa tarkastelemaan katsaukseen sisältyviä aloitteita, jotta se saisi keväen 2008 kokouksessaan aikaan päätelmät ensisijaisista jatkotoimista.
46. Eurooppa-neuvosto korostaa keskeistä asemaa, joka **matkailulla** on kasvun ja työpaikkojen luomisessa EU:hun, ja pyytää komissiota, jäsenvaltioita, elinkeinoelämää ja muita sidosryhmiä yhdistämään voimavaransa äskettäin hyväksytyn, kestävä ja kilpailukykyistä eurooppalaista matkailua koskevan toimintaohjelman toteuttamiseksi nopeasti.

47. **Yritysten** ja aivan erityisesti **pk-yritysten** toimintapuitteiden parantamista on jatkettava. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission aikomukseen esittää vuonna 2008 tiedonanto pienyrityksiä koskevasta eurooppalaisesta aloitteesta nimeltä *Small Business Act for Europe*, jonka tavoitteena on vapauttaa pk-yritysten koko potentiaali. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että **sääntelyn parantamisessa** on edetty kohti tavoitetta vähentää EU:n lainsäädännöstä aiheutuvia hallinnollisia rasitteita 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä. Se kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, asettamaan vuoteen 2008 mennessä vastaavantasoisia kansallisia päämääriä ottaen huomioon erilaiset lähtökohdat ja perinteet sekä tämän hankkeen erityinen merkitys pk-yrityksille. **Julkishallinnon** nykyaikaistaminen lisää ratkaisevasti julkisen talouden tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tämän alan uudistuksia olisi sen vuoksi säännöllisesti analysoitava ja niitä koskevia parhaita toimintatapoja olisi vaihdettava erityisesti Lissabonin strategiaan kuuluvien kansallisten uudistusohjelmien yhteydessä. Tässä yhteydessä olisi tutkittava sähköistä hallintoa koskevia aloitteita ministerikokouksen julistuksessa (Lissabon, syyskuu 2007) esitettyjen neljän poliittisen toimen mukaisesti.
48. Eurooppa-neuvosto korostaa **rahoitusmarkkinoiden** viimeaikaisiin tapahtumiin viitaten, että makrotalouden perustekijät EU:ssa ovat vahvat ja että odotettavissa on jatkuvaa talouskasvua. Rahoitusmarkkinoiden ja talouden jatkuva seuranta on olennaisen tärkeää, koska epävarmuustekijöitä on edelleen olemassa. Eurooppa-neuvosto korostaa neuvoston 9. lokakuuta 2007 hyväksymässä työohjelmassa määritettyjen aiheiden tärkeyttä. Työohjelman tarkoituksena on, että EU kansainvälisten kumppaniensa kanssa lisää avoimuutta investoijia, markkinoita ja sääntelijöitä varten, parantaa arviointistandardeja, vakauden valvontaa koskevaa sääntelyä, riskinhallintaa ja valvontaa rahoitusalaalla sekä seuraa markkinoiden ja luottoluokituslaitosten toimintaa. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen huomattavaan edistymiseen rahoitusalan vakautta EU:ssa edistävien järjestelyjen tehostamisessa ja kannustaa voimakkaasti niiden asianmukaiseen seurantaan. Se tarkastelee uudelleen näitä kysymyksiä tilannekatsauksen pohjalta vuoden 2008 kevätkokouksessaan.

49. **Työllisyys- ja sosiaalipolitiikassa** Eurooppa-neuvosto hyväksyy joustoturvaa koskevat yhteiset periaatteet, joista päästiin sopimukseen neuvostossa 5. ja 6. joulukuuta 2007, ja pyytää jäsenvaltioita ottamaan nämä periaatteet tarkoin huomioon näiden laatiessa ja pannessa täytäntöön kansallisia joustoturvapolitiikkoja. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Euroopan tason työmarkkinaosapuolten yhteiseen analyysiin työmarkkinoista ja korostaa niiden merkittävää roolia joustoturvapolitiikkojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa. Se suhtautuu myönteisesti myös parhaillaan käynnissä olevaan kuulemiseen, joka liittyy sosiaalista todellisuutta koskevaan tilanneselvitykseen ja jolla pohjustetaan uutta ja ajankohtaista sosiaalipoliittista ohjelmaa Euroopalle. Työelämässä olisi kehitettävä elämäntapaajattelua siten, että edistetään aktiivista ikääntymistä ja eläkejärjestelmien nykyaikaistamista rahoituksellisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden takaamiseksi, varmistetaan nuorisosopimuksen ja tasa-arvosopimuksen parempi toimivuus muun muassa tehokkaan seurannan ja valtavirtaistamisen avulla, sekä hyödynnetään eurooppalaisen perheallianssin tarjoamia mahdollisuuksia. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, miten viime aikoina on edistytty jäsennellyssä vuoropuhelussa ja nuorten osallistumisessa päätöksentekoon Euroopan tasolla.
50. Aktiivista **osallisuutta** edistävässä politiikoissa olisi yhdistyttävä työmarkkinoille sijoittuminen, työvoiman liikkuvuus, motivointi aktiiviseen työnhakuun, riittävä toimeentulotuki sekä saatavilla olevat, laadukkaat ja toimivat sosiaalipalvelut. Eurooppa-neuvosto vahvistaa lisäksi sitoutuneensa ihmisarvoista työtä koskevaan ohjelmaan, joka on maailmanlaajuinen keino parantaa työllisyyttä ja työelämän normeja ja edistää kehitystä. Eurooppa-neuvosto pitää **Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuoden** tuloksia myönteisinä ja pyytää jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan syrjinnän ehkäisemiseksi ja torjumiseksi työmarkkinoilla ja niiden ulkopuolella. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto, joka on tietoinen romanien aivan erityisestä tilanteesta koko unionissa, pyytää jäsenvaltioita ja unionia parantamaan kaikin keinoin romanien integroitumista. Se pyytää tätä varten komissiota tutkimaan nykyisiä politiikkoja ja ohjauskeinoja ja raporttoimaan neuvostolle edistymisestä vuoden 2008 kesäkuun loppuun mennessä.

51. **Energian ja ilmastonmuutoksen** osalta Eurooppa-neuvosto muistuttaa maaliskuun 2007 päätelmiensä hengessä, että **Euroopan energiapolitiikan** kolmen tavoitteen (toimitusvarmuus, kilpailukyky ja ilmastonmuutoksen torjunta) edistämiseksi on tärkeää panna täytäntöön kaikki osat viime keväänä hyväksytystä kokonaisvaltaisesta toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2007–2009.
52. Näin ollen se
- panee merkille komission tiedonannon "Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma" (SET-suunnitelma) sekä energiateknologiaa koskevan pohdinta-asiakirjan; työtä olisi jatkettava sellaisten puitteiden laatimiseksi, jotka jouduttavat teknologista muutosta, muun muassa strategista suunnittelua, täytäntöönpanon tehostamista, voimavarojen lisäämistä ja kansainvälisen yhteistyön vahvistamista vähäisiä hiilidioksidipäästöjä aiheuttaviin teknologioihin liittyvässä innovoinnissa;
 - toteaa kaasun ja sähkön sisämarkkinoita koskevasta kolmannesta lainsäädäntöpaketista käytyjen keskustelujen edistymisen ja tarpeen jatkaa niitä ripeästi, jotta asiassa päästäisiin ratkaisuun hyvissä ajoin vuoden 2008 kuluessa;
 - uusiutuvaan energiaan ja ilmastonmuutokseen liittyvän sääntelyn osalta odottaa toista säädösehdotussarjaa, joka komission on määrä antaa tammikuuhun 2008 mennessä, pitäen erityisen tärkeänä päästä nopeasti yhteisymmärrykseen näistä ehdotuksista.
53. Eurooppa-neuvosto korostaa, että EU:n politiikkojen johdonmukaisuus on tarpeen varmistaa muun muassa edistämällä kestävää liikennejärjestelmää sen kesäkuussa 2007 antamien päätelmien mukaisesti.

54. **Ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen osapuolten Balin-konferenssin** on vastattava hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin neljännessä arviointiraportissa todettuun kiireellisten maailmanlaajusten toimien tarpeeseen ja sovittava neuvottelujen aloittamisesta, jotta maailmanlaajuiseen, kokonaisvaltaiseen ja toimivaan, vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskevaan sopimukseen päästäisiin vuoteen 2009 mennessä. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto viittaa 30. lokakuuta 2007 annettuihin neuvoston päätelmiin, joissa esitetään yksityiskohtaisesti tavoitteet ja osatekijät, joiden unionin näkemyksen mukaan pitäisi ehdottomasti sisältyä tulevaan sopimukseen ja ohjata neuvotteluprosessia.
55. Eurooppa-neuvosto viittaa myös 19. ja 20. marraskuuta 2007 annettuihin neuvoston päätelmiin EU:n ja kehitysmaiden välisestä maailmanlaajuisesta ilmastonmuutosliittoumasta, joka tarjoaa foorumin vuoropuhelulle ja yhteistyölle sellaisilla aloilla kuin ilmastonmuutokseen sopeutuminen, katastrofiriskien vähentäminen ja ilmastonmuutoksen huomioon ottaminen köyhyiden vähentämistä koskevissa toimissa kaikkein haavoittuvimmissa maissa.
56. **Kestävä kehitys** kuuluu Euroopan unionin perustavoitteisiin. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä komission ensimmäiseen tilannekatsaukseen EU:n uudistetusta kestävästä kehityksen strategiasta. Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että strategiaan sisältyvien seitsemän tärkeimmän haasteen yhteydessä esitetyt tavoitteet ja painopisteet ovat edelleen täysin perusteltuja ja että siksi olisi keskityttävä täytäntöönpanoon kaikilla tasoilla. EU:n uudistettu kestävä kehityksen strategia ja vastaavat kansalliset strategiat olisi myös kytkettävä läheisemmin toisiinsa. Kestävä kehityksen strategian hallinnointirakennetta ja apuvälineitä on käytettävä täysipainoisesti ja tehostettava varsinkin edistymisen seuranta ja parhaiden käytäntöjen levittämistä varten. EU:n yhdenmies ilmasto- ja energiapolitiikka ja yhdenmies lähestymistapa luonnonvarojen kestäväan käyttöön, biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen suojele sekä kestävä tuotanto ja kulutus ovat osatekijöitä niin kestävä kehityksen strategian kuin Lissabonin strategiankin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. EU:n on jatkettava työtään kestävämmän liikenteen ja ympäristöä säästävien liikennemuotojen hyväksi. Komissiota pyydetään esittämään kestävä kehityksen strategiaa koskevan seuraavan tilannekatsauksensa yhteydessä kesäkuussa 2009 etenemissuunnitelma, jossa tuodaan esiin, millaisia toimia on aivan ensisijaisesti toteutettava.

57. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä neuvoston päätelmiin **veden niukkuudesta ja kuivuudesta** ja pyytää komissiota esittämään kertomuksen vuonna 2008 sekä tarkistamaan ja kehittämään tältä pohjalta edelleen EU:n strategiaa vuoteen 2012 mennessä ottaen huomioon kansainvälisen ulottuvuuden. Eurooppa-neuvosto pitää myös tarpeellisena lujittaa yritysmaailman ja biologisen monimuotoisuuden välistä kytköstä Euroopan tasolla ja suhtautuu myönteisesti yritysmaailmaa ja biologista monimuotoisuutta koskevaan EU:n aloitteeseen ja komission sitoumukseen antaa teknistä tukea.
58. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon Euroopan unionin **yhdennetystä meripolitiikasta** ja ehdotetun toimintasuunnitelman, jossa esitetään ensimmäiset konkreettiset toimet yhdennetyn lähestymistavan kehittämiseksi meriasioissa. Laaja osallistuminen aiempaan julkiseen kuulemiseen ja Lissabonin ministerikokouksessa käyty perusteellinen keskustelu osoittivat, että sidosryhmät ovat kiinnostuneet tällaisen politiikan kehittämisestä. Tulevalla yhdennetyllä meripolitiikalla tulisi varmistaa, että eri politiikanlohkojen välillä vallitsee synergia ja johdonmukaisuus, ja sen tulisi tuoda lisäarvoa samalla, kun noudatetaan tarkasti toissijaisuuden periaatetta. Yhdennettyä meripolitiikkaa olisi myös kehitettävä keinona vastata haasteisiin, jotka vaikuttavat Euroopan kestävään kehitykseen ja kilpailukykyyn. Siinä olisi otettava erityisesti huomioon jäsenvaltioiden erilaiset ominaispiirteet ja tietyntyyppiset merialueet, joiden osalta yhteistyötä tulisi lisätä, mukaan lukien saaret, saaristot ja syrjäisimmät alueet, samoin kuin kansainvälinen ulottuvuus. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille meristrategiapuitedirektiivin antamisen; direktiivillä toteutetaan meripolitiikan ympäristöosuutta. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään toimintasuunnitelmaan kuuluvia aloitteita ja ehdotuksia ja vetoaa tuleviin puheenjohtajavaltioihin, jotta ne työskentelisivät unionin yhdennetyn meripolitiikan vakiinnuttamisen hyväksi. Komissiota pyydetään antamaan Eurooppa-neuvostolle tilanneselvitys vuoden 2009 lopulla.
59. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään EU:n strategian **Itämeren** aluetta varten viimeistään kesäkuussa 2009, mikä ei kuitenkaan vaikuta yhdennetyn meripolitiikan soveltamiseen. Tällä strategialla olisi muun muassa edistettävä Itämereen liittyvien kiireellisten ympäristöhaasteiden käsittelyä. Itämeren alueen yhteistyön ulkoinen osuus rakentuu pohjoisen ulottuvuuden politiikalle.

60. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille **syрjäisimpiä alueita** koskevasta vuoden 2004 strategiasta annetun komission raportin, jossa esitetään strategian myönteiset tulokset ja tulevaisuudennäkymät kyseisiä alueita koskevia yhteisön toimia varten. Eurooppa-neuvosto odottaa johtopäätöksiä käynnistetystä julkisesta kuulemisesta ja pyytää komissiota esittämään asiaankuuluvia ehdotuksia viimeistään vuoden 2008 lokakuussa.
61. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen neljänteen **koheesioraporttiin** ja pitää erityisen tärkeänä tämän peruspolitiikan tulevaisuudesta käytyä keskustelua, joka aloitettiin koheesiofoorumilla syyskuussa ja jota jatkettiin epävirallisessa aluepoliittisessa ministerikokouksessa marraskuussa.

ULKOSUHTEET

62. Eurooppa-neuvosto pitää erityisen tärkeänä Euroopan unionin ja sen kumppanien välisten suhteiden syventämistä globaalistuvassa maailmassa. Tämän vuoden jälkipuoliskolla pidetyt huippukokoukset Brasilian, Venäjän, Ukrainan, Kiinan, Intian, ASEAN-maiden ja Afrikan kanssa ovat osaltaan lujittaneet EU:n suhteita näihin kumppaneihin ja vahvistaneet yhteistä pohjaa maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi.
63. **Brasilian** kanssa heinäkuussa pidetyssä huippukokouksessa käynnistettiin strateginen kumppanuus, jonka tavoitteena on parantaa kahdenvälisiä suhteita ja tehostaa poliittista vuoropuhelua maailmanlaajuisista ja alueellisista kysymyksistä sekä yhteistyötä monilla yhteistä etua koskevilla aloilla.

64. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Lissabonissa 8. ja 9. joulukuuta pidettyyn toiseen **EU–Afrikka-huippukokoukseen**. Huippukokouksessa molemmat osapuolet ilmaisivat päättäväisyytensä siirtyä keskinäisissä suhteissaan kokonaan uudelle tasolle. Kokouksessa hyväksyttiin yhteinen EU–Afrikka-strategia sekä toimintasuunnitelma, jonka tavoitteena on taata uusien poliittisten ja kehitystavoitteiden toteutus käytännössä. Huippukokouksessa sovittiin kahdeksasta kumppanuudesta rauhan ja turvallisuuden, demokraattisen hallintotavan ja ihmisoikeuksien, kaupan ja alueellisen yhdentymisen, vuosituhattavoitteiden, energian, ilmastonmuutoksen, muuttoliikkeen, liikkuvuuden ja työllisyyden sekä tieteen, tietoyhteiskunnan ja avaruuden aloilla. Näiden kumppanuuksien ansiosta voidaan käsitellä yhdessä molempia osapuolia kiinnostavia, myös maailmanlaajuisia kysymyksiä, ja niiden avulla EU voi myötävaikuttaa Afrikan kehitykseen entistä tehokkaammin. Eurooppa-neuvosto toteaa, että konkreettisten ja näkyvien tulosten aikaansaaminen seuraavien kolmen vuoden aikana edellyttää lisää yhteisiä ponnisteluja kaikilta asiaankuuluvilta toimijoilta.
65. **Kosovon** osalta Eurooppa-neuvosto pani merkille troikka-prosessin päättymisen 10. joulukuuta sekä kontaktiryhmän Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille toimittaman lopullisen raportin. Se ilmaisi kiittollisuutensa troikalle siitä, että tämä oli väsymättä tarkastellut kaikkia vaihtoehtoja neuvotteluratkaisun löytämiseksi Kosovon asemaan. Eurooppa-neuvosto kiitti erityisesti EU:n edustajana troikassa toiminutta suurlähettiläs Wolfgang Ischingeriä hänen toiminnastaan.
66. Eurooppa-neuvosto painotti, että troikan tukema osapuolten neuvotteluprosessi Kosovon tulevasta asemasta on käyty loppuun. Tässä yhteydessä se pahoitteli syvästi, että osapuolet eivät päässeet molempia tyydyttävään sopimukseen huolimatta troikan laajoista ja rakentavista ponnisteluista, joilla oli EU:n jäsenvaltioiden täysimääräinen tuki.
67. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen siihen, että molemmat osapuolet ovat toistuvasti troikka-prosessin aikana sitoutuneet pidättymään kaikista sellaisista toimista tai lausumista, jotka saattaisivat vaarantaa turvallisuustilanteen, sekä välttämään väkivaltaisuuksia. Tätä sitoutumista rauhaan, joka on tärkeä myös alueellisen vakauden kannalta, on jatkettava.

68. Eurooppa-neuvosto oli Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin kanssa yhtä mieltä siitä, että Kosovon asema on kestävä, ja piti erityisen tärkeänä ratkaisun löytämistä Kosovon tilanteeseen varsinkin alueellista vakautta ajatellen. Ratkaisun olisi turvattava demokraattinen, monikansallinen Kosovo, joka on sitoutunut oikeusvaltion periaatteeseen sekä vähemmistöjen ja kulttuuri- ja uskonnollisen perinnön suojelemiseen.
69. Eurooppa-neuvosto korosti olevansa vakuuttunut siitä, että Kosovon aseman ratkaiseminen on *sui generis* -tapaus, joka ei muodosta ennakkotapausta muille kysymyksille.
70. Eurooppa-neuvosto totesi, että Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto käsittelee tätä asiaa joulukuussa. Eurooppa-neuvosto korosti, että EU on valmis toimimaan suunnannäyttäjänä vakauden lujittamisessa alueella ja Kosovon tulevaa asemaa koskevan ratkaisun täytäntöönpanovaiheessa. Se totesi, että EU on valmis tukemaan Kosovoa sen tiellä kestävään vakauteen muun muassa ETPP-operaation avulla ja panoksellaan kansainvälisen siviilitoimiston toimintaan osana kansainvälisen yhteisön läsnäoloa. Yleisen asioiden ja ulkosuhteiden neuvostoa pyydetään määrittämään operaation edellyttämät menettelyt ja sen käynnistämisaikajankohda. Korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä pyydetään valmistelemaan operaatiota Kosovon vastuullisten viranomaisten ja Yhdistyneiden Kansakuntien kanssa. EU on myös valmis tukemaan taloudellista ja poliittista kehitystä antaen selkeän Eurooppa-perspektiivin, koko aluetta koskevan Eurooppa-perspektiivin mukaisesti.
71. Eurooppa-neuvosto vakuutti uudelleen Länsi-Balkanin maiden tulevaisuuden olevan Euroopan unionissa. Euroopan kansojen perheeseen täysin integroitunut vakaa ja vauras Serbia on tärkeä koko alueen vakauden kannalta. Eurooppa-neuvosto kannusti Serbiaa täyttämään tarvittavat ehdot, jotta sen vakautus- ja assosiaatiosopimus voitaisiin pian allekirjoittaa, ja Serbian huomattavat institutionaaliset valmiudet huomioon ottaen ja joulukuussa 2006 antamiinsa päätelmiin viitaten se vahvisti luottavansa siihen, että edistymistä kohti EU-jäsenyyttä voidaan vauhdittaa muun muassa myöntämällä ehdokasvaltion asema.

72. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että **Euroopan naapuruuspolitiikka** (ENP) on keskeinen painopiste EU:n ulkoisessa toiminnassa. Eurooppa-neuvosto, joka viittaa kesäkuussa 2007 antamiinsa päätelmiin ja muistuttaa, että ENP on luonteeltaan yhtenäinen ja johdonmukainen, eriyttämisperiaatteeseen perustuva toimintakehys, panee tyytyväisenä merkille saavutetun edistyksen. Se on tyytyväinen komission 5. joulukuuta 2007 esittämään tiedonantoon sekä 3. syyskuuta 2007 järjestetyn ENP-konferenssin tuloksiin ja kehottaa tulevia puheenjohtajavaltioita viemään tätä työtä eteenpäin niin itäisen kuin eteläisenkin ulottuvuuden kehittämiseksi kahden- ja monenvälisesti asiaa koskevien komission tiedonantojen ja ehdotusten pohjalta.
73. Eurooppa-neuvosto korostaa EU:n ja **Välimeren maiden** suhteiden strategista merkitystä ja pitää myönteisenä edistystä poliittisen ja turvallisuusasioita koskevan vuoropuhelun kehittämisessä, yhteisen vaurauden alueen luomisessa sekä sosiaalisen, kulttuurisen ja inhimillisen kumppanuuden toteuttamisessa ulkoasiainministerien istuntojen päätelmien mukaisesti samoin kuin muilla tärkeillä aloilla, kuten muuttoliikeasioissa. Eurooppa-neuvosto toivottaa Albanian ja Mauritanian tervetulleiksi Barcelonan prosessiin.
74. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen suunnitelmiin tehdä neuvoston lokakuussa 2007 antamien päätelmien mukaisesti Libyan kanssa puitesopimus, jonka tulisi olla käännekohta kehitettäessä uutta vaihetta EU:n ja tämän Välimeren maan suhteissa myös muuttoliikeasioiden osalta.
75. Eurooppa-neuvosto tukee **transatlanttisen talousneuvoston** 9. marraskuuta 2007 pidetyssä ensimmäisessä kokouksessa saavutettua edistystä ja toivoo uusien konkreettisten toimien toteuttamista valmistauduttaessa seuraavaan EU:n ja Yhdysvaltain huippukokoukseen.

76. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille marraskuun yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostossa EU:n toimista **epävakaissa tilanteissa** käydyn keskustelun ja aiheesta annetut päätelmät, joissa korostetaan demokraattista hallintotapaa, oikeusvaltioperiaatteen soveltamista, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemista ja köyhyyden poistamista, koska on tarpeen ehkäistä ja käsitellä epävakaita tilanteita ja kehittää välineitä nopeampien ja joustavampien toimien varmistamiseksi, jotta heikoimmassa asemassa olevat maat voisivat edistyä vuosituhanen kehitystavoitteiden saavuttamisessa.
77. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota laatimaan huhtikuuhun 2008 mennessä kertomuksen, joka koskee edistymistä **vuosituhannen kehitystavoitteiden** saavuttamisessa ja sitä, mitä EU voi tehdä edistymisen nopeuttamiseksi. Eurooppa-neuvosto arvioi tilannetta kokouksessaan kesäkuussa 2008.
78. Eurooppa-neuvosto panee erityisen tyytyväisenä merkille, että on saavutettu **humanitaarista apua koskeva eurooppalainen konsensus**, jonka neuvosto, komissio ja Euroopan parlamentti allekirjoittavat 18. joulukuuta ja jota kehitetään sen jälkeen toimintasuunnitelman avulla. Humanitaarista apua koskeva eurooppalainen konsensus ohjaa EU:n humanitaarisen avun politiikkaa puolueettomuuden, tasapuolisuuden, humanisuuden ja riippumattomuuden periaatteiden pohjalta.
79. Eurooppa-neuvosto on edelleen vakavasti huolestunut **Burman/Myanmarin** tilanteesta. Se toteaa ASEANin, Intian ja Kiinan roolin olevan edelleen tärkeä ja on tyytyväinen niiden kanssa äskettäin annettuihin yhteisiin julkilausumiin, joilla tuetaan YK:n erityislähettilään Ibrahim Gambarin ja ihmisoikeuksien erityisraportoijan Sergio Pinheiron parhaillaan tekemää työtä. Piero Fassinon nimittäminen EU:n Burman/Myanmarin erityislähettilääksi tukemaan YK:n välitystehtävää tuo esiin sen, miten tärkeänä EU pitää Burman/Myanmarin tilanteen parantumista ja YK:n prosessia.
80. Yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 15. lokakuuta antamien päätelmien mukaisesti Eurooppa-neuvosto toteaa uudelleen, että EU on valmis arvioimaan, muuttamaan ja edelleen vahvistamaan Burman/Myanmarin hallitusta vastaan kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä sikäläisten tapahtumien perusteella.

81. EU tukee päättäväisesti Burman/Myanmarin kansaa sen tiellä kohti demokratiaa, turvallisuutta ja vaurautta.
82. Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvän huolensa **Iranin** ydinohjelmasta ja painottaa, ettei ole hyväksyttävissä, että Iran hankkisi sotilaallisia ydinvoimavaroja. Eurooppa-neuvosto pahoittelee, että Iran ei ole edelleenkään täyttänyt YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 1696, 1737 ja 1747 esitettyjä kansainvälisiä velvoitteitaan, joiden mukaan sen on keskeytettävä välittömästi kaikki uraanin rikastamiseen ja jälleenkäsittelyyn liittyvä toiminta palauttaakseen luottamuksen siihen, että sen ydinohjelma on luonteeltaan pelkästään rauhanomainen.
83. Eurooppa-neuvosto pahoittelee myös sitä, että Euroopan unionin korkea edustaja Javier Solana, joka on käynyt keskusteluja Iranin ydinalan neuvotteluosapuolen kanssa, ja IAEA:n pääjohtaja Mohamed El Baradei eivät kumpikaan ole voineet esittää myönteisiä tuloksia varsinkaan sen osalta, että Iran olisi täyttänyt YK:n turvallisuusneuvoston esittämät vaatimukset.
84. Eurooppa-neuvosto pyytää Irania antamaan täydelliset, selkeät ja uskottavat vastaukset IAEA:n kysymyksiin, jotta Iranin ydinalan toimintoja koskeviin kaikkiin kysymyksiin löydetäisiin ratkaisu, ja ratifioimaan ja panemaan täytäntöön lisäpöytäkirjan sekä panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön kattavan ydinmateriaalivalvontasopimuksen määräykset sekä sen liitännäisjärjestelyt. Se korostaa, että näiden toimien ja IAEA:n pyytämien avoimuuteen tähtäävien toimenpiteiden toteuttaminen olisivat myönteinen askel, joka loisi luottamusta Iranin ydinohjelmaan.
85. Eurooppa-neuvosto vahvistaa täyden ja varauksettoman tukensa toimille, joilla pyritään löytämään pitkän aikavälin neuvotteluratkaisu Iranin ydinkysymykseen, ja painottaa, että korkean edustajan 6. kesäkuuta 2006 esittämässä ehdotuksissa annetaan Iranille kaikki tarvittavat keinot kehittää siviilipuolen ydinvoimateollisuuttaan ottaen samalla kansainväliset huolenaiheet huomioon.

86. Eurooppa-neuvosto toistaa antavansa täyden tuen YK:n turvallisuusneuvoston toimille, joiden tarkoituksena on hyväksyä YK:n peruskirjan VII luvun 41 artiklan mukaisesti lisätoimenpiteitä, ja muistuttaa, että yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 15. lokakuuta Iranista antamien päätelmien perusteella on ryhdytty harkitsemaan lisätoimenpiteitä YK:n prosessin ja kansainvälisen yhteisön yhteisten tavoitteiden tukemiseksi. Seuraava yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvosto päättää YK:n turvallisuusneuvoston päätösten pohjalta, mihin toimiin EU ryhtyy.
87. Eurooppa-neuvosto antaa täyden tukensa palestiinalaisten ja israelilaisten välisille neuvotteluille, jotka aloitettiin **Annapolisin** kokouksessa ja joita jatkettiin Pariisissa pidetyssä avunantajien konferenssissa.
88. Eurooppa-neuvosto on syvästi huolissaan **Libanonin** tilanteesta. Se pitää tasavallan presidentin valinnan viivästymistä hyvin vaarallisena. Eurooppa-neuvosto pyrkii yhdessä YK:n pääsihteerin kanssa vakuuttamaan kaikki asianosaiset siitä, että Libanonin perustuslaillista prosessia on pyrittävä noudattamaan.
89. EU on erittäin huolestunut sotatoimien laajenemisesta **Kongon itäosassa** ja siitä siviiliväestölle aiheutuvista kärsimyksistä. Se vaatii vihollisuuksien välitöntä lopettamista ja muistuttaa kaikkia osapuolia siitä, että ongelmaan ei ole olemassa sotilaallista ratkaisua. Eurooppa-neuvosto toistaa luottavansa siihen, että Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaoperaatio Kongon demokraattisessa tasavallassa täyttää kaikilta osin tehtävänsä pyrkien alueen vakauttamiseen mahdollisimman pian.
90. Vuonna 2003 hyväksytty **Euroopan turvallisuusstrategia** on osoittautunut hyvin hyödylliseksi. Se antaa unionille asianmukaiset puitteet sen ulkopolitiikkaa varten. Ottaen huomioon strategian hyväksymisen jälkeen tapahtuneen kehityksen kokonaisuudessaan, erityisesti ETPP-operaatioista saadut kokemukset, Eurooppa-neuvosto pyytää korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä tarkastelemaan yhdessä komission kanssa ja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa strategian täytäntöönpanoa tarkoituksena esittää joulukuussa 2008 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle hyväksyttäväksi ehdotuksia strategian täytäntöönpanon parantamiseksi ja tarvittaessa strategian täydentämiseksi.

EU:N JULKILAUSUMA GLOBALISAATIOSTA

Globalisaatio vaikuttaa elämäämme yhä enemmän edistäen ihmisten liikkumista sekä tavaroiden, palvelujen ja ajatusten vaihtoa ja tarjoten uusia **mahdollisuuksia** kansalaisille ja liike-elämälle. Kauppavirtojen kasvaminen ja talouskasvu ovat vaurautta lisätessään muuttaneet eurooppalaisten elämäntapoja ja auttaneet miljoonia ihmisiä eri puolilla maailmaa pääsemään köyhyydestä. Globalisaatio asettaa kuitenkin meille myös uusia taloudellisia ja sosiaalisia sekä ympäristöön, energiaan ja turvallisuuteen liittyviä **haasteita**.

EU pyrkii **muokkaamaan globalisaatiota** kaikkien kansalaistensa hyväksi yhteisten arvojen ja periaatteiden pohjalta. Tässä työssä edes laajentunut unioni ei selviydy yksin. Meidän on saatava kansainväliset kumppanimme mukaan tehostettuun strategiseen yhteistyöhön ja toimimaan yhdessä vahvojen monenvälisten järjestöjen puitteissa. Lissabonin sopimus antaa uudistetun institutionaalisen kehyksen pitkäksi ajaksi ja helpottaa siten velvollisuuksiemme täyttämistä Berliinin julistuksessa vahvistettujen peruseriaatteiden mukaisesti. Sopimus lisää ulkoisen toimintamme johdonmukaisuutta.

Globalisaation mahdollisuuksiin ja haasteisiin vastaamisessa on hyödynnettävä unionin sisäisiä ja ulkoisia politiikkoja. Meidän on toteutettava **Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategia** ja kehitettävä sisämarkkinoiden puitteissa edelleen neljää vapautta samalla kun varmistamme vahvan sosiaalisen ulottuvuuden ja ympäristön suojelemisen. Tämä vahvistaa jäsenvaltioiden kykyä kilpailla globaalistuneessa maailmassa ja lisää unionin kollektiivista kykyä ajaa etujaan ja arvojaan maailmassa. Uudistusten jatkaminen kansallisella ja yhteisön tasolla pysyy edelleen pitkän aikavälin taloudellisen menestyksen avaintekijänä. Tutkimukseen, innovointiin ja koulutukseen panostamista olisi vahvistettava, koska sillä on keskeinen merkitys kasvun ja työllisyyden edistäjänä ja koska olisi varmistettava, että kaikki voivat hyötyä globalisaation mahdollisuuksista.

Kevään 2007 Eurooppa-neuvostossa EU sopi erittäin kunnianhimoisista **ilmastonmuutosta ja energiaa** koskevista sitoumuksista. Aiomme pitää lupauksemme ja toimia maailmanlaajuisesti suunnannäyttäjänä näillä aloilla. Tiedämme kuitenkin, että ilman tärkeimpien kumppaneidemme apua ponnistelumme eivät riittäisi ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaamiseen. Unioni painottaa, että on saatava aikaan vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskeva maailmanlaajuinen ja kokonaisvaltainen sopimus, johon varsinkin Yhdysvaltojen, Venäjän, Kiinan, Intian ja Brasilian olisi osallistuttava ja josta olisi päästävä yhteisymmärrykseen viimeistään vuonna 2009. Aiomme käyttää kahdenvälisiä suhteitamme yhteisen tutkimuksen ja teknisen yhteistyön edistämiseksi. Meidän olisi myös pyrittävä löytämään tapoja kehitysapumme lisäämiseksi ympäristöalalla, ja pyrimme lisäämään kansainvälisten rahoituslaitosten roolia näissä kysymyksissä.

Johdonmukaiset makrotalouspolitiikat ja vakaat **rahoitusmarkkinat** ovat ratkaisevan tärkeitä kestäväälle talouskasvulle. Eurolla on jo suuri merkitys maailmantalouden vakauden ja kasvun kannalta. Euroopan unioni on tärkeä maailmanlaajuinen rahoitusmarkkina-alue, joka hyötyy rahoituspalvelujen sisämarkkinoista ja hyvin toimivasta valvontakehyksestä. Sekä EU:ssa että asiaankuuluvilla kansainvälisillä foorumeilla on jatkettava työskentelyä vakauden valvontaa koskevan sääntelyn ja rahoitusmarkkinoiden avoimuuden parantamiseksi.

Unioni on aina edistänyt vapaakauppaa ja avoimuutta keinona lisätä kasvua, työllisyyttä ja kehitystä sekä itsensä että kauppakumppaniensa hyväksi ja aikoo jatkaa tien näyttämistä tällä alalla. Me pyrimme edelleen Dohan kehitysohjelmassa tasapainoiseen ja maailmanlaajuiseseen sopimukseen, jota täydennetään kahdenvälisillä sopimuksilla. Keskeisten kauppakumppanien kanssa, esimerkiksi transatlanttisen talousneuvoston puitteissa, on aloitettu vuoropuhelut tullien ulkopuolisten esteiden poistamiseksi kaupalta ja investoinneilta. Euroopan unionin tavoitteena ovat yhä avoimemmat markkinat, joiden tulisi johtaa vastavuoroisiin etuihin. Tätä varten myös kumppaneidemme on osoitettava avoimuutta kansainvälisesti hyväksyttyjen sääntöjen pohjalta erityisesti kilpailun rehellisyyden ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamisen osalta. Tätä silmällä pitäen EU on valmis avustamaan kauppaa ja investointikumppaneitaan maailmanlaajuisen normien edistämässä ja erityisesti tukemaan toimintaedellytysten kehittämistä kehitysmaissa.

Me jatkamme työskentelyä kumppaneidemme kanssa tehokkaiden ja johdonmukaisten **kehitysstrategioiden** toteuttamiseksi. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat jo nyt selvästi suurin julkisen kehitysavun ja humanitaarisen avun antaja maailmassa. Me toteutamme sitoumuksiamme vuosituhannen kehitystavoitteiden puitteissa ja odotamme samaa muilta. Ihmisarvoisen työn edistäminen sekä tarttuvien tautien ongelman ja muiden maailmanlaajuisten terveyskysymysten käsittely on myös ratkaisevan tärkeää. Palautamme mieleen, että demokratian ja ihmisoikeuksien, myös sukupuolten tasa-arvon, kunnioittaminen on perustavan tärkeää kestäväälle kehitykselle.

EU:n on oltava valmis ottamaan vastuuta **maailmanlaajuisesta turvallisuudesta ja vakaudesta**.

Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan välineiden tehokas käyttö ja niiden voimavarojen kehittäminen antavat unionille mahdollisuuden kasvavaan rooliin turvallisemman maailman rakentamisessa. Unioni on sitoutunut tehokkaaseen monenvälisyyteen ja vahvoin kansainvälisiin organisaatioihin, ennen kaikkea YK:hon.

Vankkumattomalla ja periaatteellisella oikeusvaltion tukemisella voimme edistää turvallisuushaasteisiin, kuten terrorismiin, järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja epävakaita valtioista johtuviin kysymyksiin, puuttumista. Samanaikaisesti toteutamme vapautta, turvallisuutta ja oikeutta koskevaa yhteistä sisäistä ohjelmaamme, jolla täytetään kansalaistemme odotukset heidän turvallisuutensa ja oikeuksiensa turvaamisesta.

Globalisaation aikakaudella **maahanmuutto** on luonteeltaan maailmanlaajuinen mutta vaikutuksiltaan pääasiassa alueellinen haaste. Kehitämme edelleen kokonaisvaltaista eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa kotoutumisen edistämiseksi, laillisen maahanmuuton hallitsemiseksi ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi. Tämän pohjalta meidän pitäisi pystyä kohtaamaan ne haasteet ja nauttimaan niistä hyödyistä, joita hyvin hallittu muuttoliike voi tuoda EU:lle ja myös kolmansille maille.

Euroopan unioni muodostaa maailman laajimmat markkinat ja on merkittävä maailmanlaajuinen toimija rauhan ja vaurauden edistämisessä. Olemme päättäneet pysyä sellaisina kansalaistemme ja koko maailman ihmisten hyödyksi. Yhdessä varmistamme, että globalisaatio on mahdollisuuksien lähde pikemminkin kuin uhka. Tätä silmällä pitäen me jatkamme **vahvemman unionin rakentamista paremman maailman vuoksi**.